

Ministerie van Financiën

> Retouradres Postbus 20201 2500 EE Den Haag

De voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20017
2500 EA Den Haag

**Directie Algemene
Financiële en
Economische Politiek**

Korte Voorhout 7
2511 CW Den Haag
Postbus 20201
2500 EE Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Ons kenmerk
2019-0000077288

Uw brief (kenmerk)
163165.16u

Datum 17 mei 2019
Betreft Reactie op verzoek inzake het gebruik van de definitie van
vermogensongelijkheid

Geachte voorzitter,

Afgelopen jaar hebben de vaste commissies voor Financiën en Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) van de Eerste Kamer een tweetal deskundigenbijeenkomsten over vermogensongelijkheid georganiseerd. Daarin is het onder meer gegaan over de definitie van vermogen en vermogensongelijkheid. Uit deze discussie is het verzoek aan de minister en staatssecretaris van Financiën, de minister van SZW en de planbureaus gekomen om in toekomstige rapporten gebruik te maken van twee vermogensdefinities: vermogen met pensioen en vermogen zonder pensioen. Met deze brief reageer ik mede namens de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de staatssecretaris van Financiën op dit verzoek.

Pensioenvermogen belangrijk vermogensbestandsdeel voor veel Nederlanders
Veel Nederlanders bouwen pensioen op. Op macroniveau beslaat het opgebouwde pensioenvermogen in 2017 ruim veertig procent van het totale vermogen. Het wel of niet meenemen van pensioenvermogen kan discussies rond bijvoorbeeld vermogensopbouw en vermogensongelijkheid beïnvloeden. Het is afhankelijk van de vraag die wordt gesteld, of vermogensstatistieken met of juist zonder het pensioenvermogen gebruikt zouden moeten worden. Als het bijvoorbeeld gaat om de vraag of mensen voldoende financieel vermogen hebben om schokken op te vangen, is het niet logisch om pensioenvermogen mee te nemen. Huishoudens kunnen immers op de korte termijn niet vrijelijk over het opgebouwde pensioenvermogen beschikken. Als het gaat om de vraag of vermogen over tijd meer of minder gelijk is verdeeld, dan is het juist wel logisch om het pensioenvermogen mee te nemen. Het betreft namelijk gespaard inkomen voor tijdens de gepensioneerde levensfase. Ook in bijvoorbeeld een internationale vergelijking is het logisch om naar vermogen inclusief het pensioenvermogen te kijken. Door de vormgeving van ons pensioenstelsel hoeven huishoudens in Nederland minder zelfstandig voor pensioen te sparen dan in de meeste andere landen.

Beschikbare vermogensstatistieken

Voor de vermogensstatistieken maakt het kabinet gebruik van de statistieken van het CBS. In de huidige vermogensstatistieken van het CBS is het opgebouwde pensioenvermogen niet meegenomen, omdat het hier gaat om geblokkeerd

vermogen waarover huishoudens niet vrijelijk kunnen beschikken.¹ Daarnaast is het – ook na pensionering – niet overdraagbaar of overerfbaar. Een derde reden voor het niet meenemen van de opgebouwde pensioenvermogens is dat het over het algemeen om collectief vermogen gaat, dat niet eenvoudig één-op-één is toe te wijzen aan individuen of huishoudens. Het CBS streeft ernaar om vermogensstatistieken in- en exclusief pensioenvermogen in beeld te brengen en stelt momenteel een bestand samen waarmee pensioenaanspraken aan individuele huishoudens zijn toe te wijzen. Dat is echter een complexe opgave en vermogensstatistieken op huishoudniveau inclusief pensioenvermogen komen naar verwachting pas in de loop van volgend jaar beschikbaar.

**Directie Algemene
Financiële en Economische
Politiek**

Ons kenmerk
2019-0000077288

Statistieken gebruiken die passend en beschikbaar zijn

Wanneer de ministeries vermogensstatistieken opnemen in publicaties zal gebruik worden gemaakt van de vermogensdefinitie die op inhoudelijke gronden het best aansluit bij de onderzoeksvraag. Daar waar mogelijk zullen wij aan uw verzoek voldoen door zowel vermogensstatistieken met als zonder pensioenaanspraken op te nemen in publicaties van de ministeries. Vanwege het (nu nog) ontbreken van de meeste vermogensstatistieken inclusief pensioenaanspraken zal op korte termijn veelal alleen gebruik gemaakt worden van vermogensstatistieken exclusief pensioenaanspraken. De planbureaus zijn onafhankelijk in de keuzes van hun onderzoeksaanpak en –rapportages en zullen per thema en onderzoeksvraag een eigen afweging maken.

Hoogachtend,
de minister van Financiën

W.B. Hoekstra

¹ De Tweede Kamer is vorig jaar geïnformeerd over statistieken met betrekking tot inkomens- en vermogensongelijkheid (kamerstuk 34775 IX nr. 30).